BANCS ISLÀMICS

Imane Menia

Hajar El Maimouni

I.E.S Estany de la Ricarda

Tutora: Teresa Vila

ÍNDEX:

1. Introducció i hipòtesis..... 3

2. La *Shariâ* i la concepció islàmica en la economia..... 5

2.1. Què és la *Shariâ*?..... 5

2.2. Concepte d' economia segons la *Shariâ*: Inicis..... 6

3. La finança islàmica i els seus pilars..... 11

3.1 Què són les finances islàmiques..... 11

3.2 Principis de les finances islàmiques..... 13

3.3 Contractes finances islàmiques..... 15

4. La crisi i els bancs islàmiques..... 21

4.1.Crisi global..... 21

4.2. Presència dels bancs islàmics al món i estabilitat financera..... 24

4.2.1. Estabilitat financera..... 26

5. Centre d'estudis i investigació en economia i finança islàmiques..... 28

5.1 Objectiu del centre..... 28

5.2 Entrevista amb Najia Lotfi (presidenta del centre)..... 31

6. Conclusió..... 34

7. Bibliografia..... 36

8. Annexos

1. INTRODUCCIÓ

El tema del nostre treball són els bancs islàmics. Vam obtenir la idea del tema del treball quan vam assistir a una conferència que va donar, Najia Lotfi, la presidenta del Centre d'Estudis i Investigacions en Economia i Finances Islàmiques (CEIEFI) en Barcelona.

Durant la conferència, la presidenta Najia Lotfi va explicar la importància que estan adquirint els bancs islàmics en la actualitat pel fet que només un 1% d' ells està afectat per la crisi. Va fer una comparació entre els bancs occidentals i el bancs islàmics i va explicar en què es basen i quins són els seus elements bàsics. A més va donar una visió diferent de l' Islam ja que no només regula temes religiosos sinó que també posa normes per ordenar i arreglar temes de la ciutadania.

Amb la seva manera senzilla d' explicar-se, i en dues hores només, vam sentir que ho enteníem tot dels bancs islàmics. I així, vam pensar en triar com tema de treball de recerca els bancs islàmics, ja que és un tema no molt conegut aquí a Espanya, i està relacionat amb la nostra especialitat de Batxillerat i mai s'havia tractat com a treball de recerca.

Al principi, malgrat que ho vam entendre durant la conferència, vam trobar que no teníem gaire informació per elaborar un treball de recerca que havia de ser complet i que havia de contenir tota la informació necessària sobre el tema dels bancs islàmics. Vam començar a buscar llibres a biblioteques i sobretot a biblioteques universitàries. A més vam estar atents per si hi havia alguna conferència o xerrada sobre el tema. I justament el dia 31 de gener, el centre d'investigació CEIEFI va organitzar un seminari internacional amb el títol "FINANZAS ISLÁMICAS Y DESAROLLO SOCIO-ECONÓMICO SOSTENIBLE", on van assistir persones de diferents països per tractar el tema dels bancs islàmics i fer-ho entenedor per a tothom.

D' aquí i d'allà vam poder obtenir alguna informació però el millor que ens va passar va ser quan jo (Imane),em vaig trobar per casualitat, l' estiu passat al port d' Almeria, amb la presidenta que va fer la conferència dels bancs islàmics al Prat. La vaig saludar i li vaig dir que estava fent el treball de recerca sobre

els bancs islàmics. I durant les hores d'espera pel vaixell, la presidenta Najia Lotfi, em va ajudar i em va orientar sobre com hauria de començar el meu treball. A més em va convidar a visitar el centre d'investigació per si necessitava alguna ajuda més. També vam assistir a dos seminaris que van fer sobre aquest tema. La primera va ser a març del 2014 i el segon seminari va ser el 23 d' octubre del 2014 que el títol era " Las Finanzas Islámicas un modelo para Cataluña".

També ens va ajudar molt el jesuïta Jaume Flaquer Garcia, llicenciat en teologia i doctor en estudis islàmics per l' EPHE (Sorbona-Paris) amb la tesi: "Jesús en la profetologia d' Ibn 'Arabi. El vaig conèixer a una xerrada que feia al Centric del Prat de Llobregat sobre l' Islam. Actualment és cap de l' àrea teològica de Cristianisme i Justícia i professor de diàleg interreligiós a la Facultat de Teologia de Catalunya.

A part d' això el nostre objectiu principal és investigar sobre aquest tema, ja que la nostra hipòtesi és que els bancs islàmics gairebé no han patit la crisi. Aquesta hipòtesi ens ha conduit a realitzar un treball extens sobre els bancs islàmics: què són i els seus principis, tipus de contractes, la seva història etc.

Som conscients que aquest és un tema molt ampli, nosaltres intentarem donar una primera aproximació als aspectes que creiem més importants.

2. LA SHARIÂ I LA CONCEPCIÓ ISLÀMICA EN LA ECONOMIA

2.1. Què és la *Shariâ* ?

La *Shariâ* o llei islàmica és la llei que regula la forma de la vida islàmica, tant les activitats públiques com les privades de tot fidel musulmà. La *Shariâ* abasta diferents aspectes: legals, religiosos i morals. La paraula *Shariâ* literalment significa "el camí a la pau" i apareix amb el naixement de l' Islam (427 DC).

L' objectiu de la *Shariâ* és aconseguir que tots els musulmans segueixin la llei de Déu a la Terra. L' Islam es presenta com un sistema que abarca tots els aspectes de la vida (espirituals, rituals, polítics i econòmics) i per tant, la *Shariâ* no constitueix únicament un codi de creença i un codi de conducta , sinó també un codi mercantil. Regula les normes de conducta del ser humà en els seus diversos àmbits d' actuació amb un detall no existent en altres religions.

La *Shariâ* té 4 cincs fonts principals, de les quals 2 són pilars inamovibles: l'Alcorà, el qual constitueix, sense dubte, la primera referència en el món islàmic i que va ser revelat al profeta *Mahoma* (va néixer vers l'any 570 a la Meca i va morir el 8 de juny de l'any 632 a Medina) per l' arcàngel Sant Gabriel; i la Sunna constituïda pel conjunt de paraules i tradicions del profeta.

Aquestes dues fonts aviat van ser insuficients per abarcar la complexitat de la vida dels creients musulmans i de les situacions novedoses que s'anaven presentant. Per tant, es van incorporar 2 noves fonts: el *Iyma* i el *qiyas*.

- El Iymâ, ("consens") al qual arriben els juristes musulmans, per resoldre problemes pels quals no hi ha solució.

- El Qiyas, deducció per analogia de les regles de comportament, davant de situacions noves.

Dins de la *Shariâ* existeix un tipus específic d' ofenses conegudes com a *hadd* (límit). *Hadd* fa referència als tipus de càstigs fixats per a certs crims que són considerats "exigències de Déu". Les ofenses hudud (plural de *hadd*) són:

- Relacions sexuals fora del matrimoni.

- Relacions sexuals amb persones de mateix gènere.

- Acusacions falses.
- Consum de begudes alcohòliques
- Robatori

Alguns països com Aràbia Saudita accepten viure sota totes les regles de la *Shariâ* i les ofenses del *hadd*. Mentre que la majoria dels països de l'est incloent Jordània, Egipte, Líban i Síria no han adoptat les ofenses del *hadd* com a part de les seves legislacions, tampoc al Nord d' Àfrica, ni a Turquia.

La *Shariâ* també considera com a faltes greus la desobediència de les dones cap a l'autoritat del pare o l'espòs, les relacions amb persones d'altres religions i l' incompliment de les normes de vestir per les dones *"hijab"* (vel).

La regulació que fa la *Shariâ* del aspectes econòmics i mercantils els exposarem en el següent apartat.

2.2. Concepte d' economia segons la *Shariâ*: Inicis

L' Islam sorgeix com la culminació de les religions com afirma l' Alcorà (5:4), i Mahoma com l' últim dels profetes. Es fonamenta en cinc pilars que són: el Testimoni, la Oració, la Zakat, el Dejuni i el pelegrinatge (Hajj)a la Meca.

L' Islam es va presentar com un sistema que abarcava tots els aspectes de la vida l' espiritual, el didàctic, l' ètic, el social, l' econòmic, etc. La construcció d'aquest sistema de convivència humana es realitza a través de l' Alcorà.

L' economia a l' Islam fa referència als estudis que s' han fet sobre l' ordre econòmic a les escriptures i les tradicions sagrades islàmiques. Es basa en una filosofia que tendeix a impedir la mala distribució de la riquesa , la formació de societats amb classes riques i pobres i l'acumulació de fortunes a mà de grups que monopolitzen l'economia de la Nació .
L'element econòmic adquireix gran rellevància en el pensament islàmic i l'Alcorà li dedica més d'un comentari:

“ Les riqueses i els fills són l’ adorn de la vida d’ aquest món, però les paraules i accions rectes que perduren són millor en recompensa i esperança”. (L’ Alcorà, *Surah* de la Caverna 476-477).

I en una altra *Surah*:

“No doneu als incapaços la riquesa que Al·là ha disposat per al vostre manteniment. Alimenteu-los amb ella, vestiu-los i parleu-los amb paraules convenients”. (L’ Alcorà, *Surah* de les Dones 124).

Ibn Khaldun, ocupa un lloc destacat en el tema que tractem, nascut el 27 de maig l’ any 1332 i mort el 19 de març l’any 1406. Es considerat el pare de l'economia islàmica moderna. Era un famós historiador , sociòleg , filòsof , economista , geògraf , demògraf i estadista musulmà del nord d'Àfrica . Va néixer en el que actualment és Tunísia, tot i que era d'origen andalusí. Entre les aportacions a l'economia d' Ibn Khaldun , s'inclou el descobriment de la dinàmica dels mercats . Analitza també conceptes econòmics fonamentals com població , preu , benefici , luxe , i formació de capital . Tots aquests conceptes són analitzats en les seves obres , on també traça les interrelacions entre ells.
Ibn Khaldun va ser la primera persona que va analitzar sistemàticament
el funcionament d'una economia , la importància de la tecnologia , l'especialització i el comerç exterior en l' excedent econòmic i el paper del govern i les seves polítiques d'estabilització per augmentar la producció i l'ocupació . Ibn Khaldun , d'altra banda , es va referir al problema de la tributació òptima , els serveis públics mínims, incentius, la llei i l'ordre , les expectatives , la producció , i la teoria del valor.
El Muqaddimah , també conegut com Prolegòmens d'Ibn Khaldun , és un llibre escrit per Ibn Khaldun, en 1377 que registra una visió primerenca de la història universal . Alguns pensadors moderns ho veuen com el primer treball que tracta de la filosofia de la història o les ciències socials de la sociologia, demografia, la historiografia, la història cultural, i l'economia . El Muqaddimah també s'ocupa de la teologia islàmica , la teoria política i les ciències naturals de la biologia i la química. El va escriure com el pròleg o primer llibre de la seva planificada història mundial, però ben aviat va començar a ser considerada com una obra independent.

No va ser fins desprès de 6 segles que va ressorgir l' interès per l' economia islàmica, quan Abul Ala Maududi nascut el 25 de setembre del 1903 i mort el 22 de setembre de 1979 a l' Índia, es va basar en les teories d' Ibn Khaldun per elaborar un sistema econòmic islàmic.

Al voltant de 1950 es va iniciar entre els musulmans el debat sobre la possibilitat d'un finançament compatible amb la *Shariâ*. I va ser en una aldea egípcia de Mit Ghamir on el 1963 va néixer el finançament islàmic . Es tractava d'una caixa rural a imitació de les d' Alemanya . En ella , el seu fundador , l'economista Amad Al- Niaijar , va instituir el primer Consell de supervisió religiós format per ulemes (doctors de la llei islàmica) .

Més tard , treient profit de la gran crisi petrolífera del 1973/1974 , els països àrabs van poder aconseguir el capital necessari per fundar " institucions financeres islàmiques " . Així , el 1975 es va crear l' *Islamic Development Bank* per part de l'Organització de la Conferència Islàmica ; i aquest mateix any es va instituir el *Dubai Islamic Bank* , era el primer banc que no era propietat de cap govern . En van seguir d' altres als països àrabs , com a Filipines , Malàisia , etc. El 1979 , l' Iran va islamitzar el sistema bancari nacional , seguit pel Pakistan el 1980 i a continuació per Sudan el 1992 . Amb tot , l'any anterior s'havia produït la fallida del banc islàmic egipci *Bank of Credit and Comerce Internacional* .

Des d' aleshores, la indústria dels serveis financers islàmics degut també a la major sensibilitat de les joves generacions per l'ètica religiosa, ha anat creixent a ritme sostingut .

En l'actualitat hi ha més de 500 institucions financeres islàmiques repartides en més de 75 països . El seu creixement anual des de l'any 2000 ha estat del 15-20 % , arribant a la fi de 2008 als 951.000 milions de dòlars en actius i doblant així pràcticament la xifra de 2006 , quan es va arribar als 549.000 milions de dòlars . Amb les actuals taxes de creixement , algunes estimacions asseguren que aquesta xifra es podrà doblar en només cinc anys . Encara que només representa l' 1% del total de les finances a tot el món i ni tan sols arriba al 12% del sector financer en aquells països on el seu desenvolupament ha estat més gran, com Malàisia, la seva expansió geogràfica i consolidació internacional és innegable . A més de als EUA , Austràlia , Regne Unit , Irlanda , Luxemburg i Alemanya , altres països europeus han mostrat el seu interès en aquest tipus

de finances , com França , Itàlia i Rússia, i comença a expandir-se també a altres països emergents d'Àsia , com Xina , Hong Kong , Singapur , Japó i Corea del Sud.

Les institucions financeres islàmiques existents són majoritàriament bancs comercials que aglutinen el 74% dels actius financers . El segueixen els bancs d'inversió i les emissions de bons *sukuk* , o denominacions de deute islàmica , que sumen respectivament un 10%. Finalment , els fons d'inversió islàmics representen un 5% d'aquests actius i el mercat de les assegurances islàmics un 1% . En els últims anys , el procés d'internacionalització i expansió ha anat acompanyat de la creació d'una sèrie d'institucions de regulació i supervisió que ofereixen cohesió i estabilitat a la indústria.

Les bases que sostenen l'economia islàmica, més que materials, són espirituals, tenen a veure amb la fermesa de la creença , amb l'acceptació de les ordres d' Al·là, la submissió i la confiança en qui té en les seves mans la riquesa sencera, i es poden classificar de la següent manera:

1- L' economia, es basa en legislació que imposa la *Shariâ*. És la seva principal característica, tant és així que si se la despulla d'aquesta particularitat fracassaria per complet. La fe en l' Islam és considerada com la font de la tranquil·litat, diu Al·là *"els qui creguin i no desacreditin la seva fe amb cap injustícia seran els que estaran fora de perill , i són ells els encaminats."* [Alcorà 6:82].
2- El seu origen és diví : El sistema econòmic islàmic no és el producte d'idees, teories i experiències humanes , les quals es basen en els desitjos i aspiracions d'uns quants. Això sempre han portat al fet que s'institucionalitzin la injustícia i el caos . Pel contrari , l'economia islàmica té com a única font la revelació divina establerta en l'Alcorà i la Sunnah . Pel que fa a les innovacions que sobre això es donen , a causa del desenvolupament i avanç de la humanitat , la posició de l' Islam és ben clara : tot el que estigui d' acord amb els principis establerts en la revelació d' Al·là és acceptat i confirmat ; mentre que el que els contradigui , és rebutjat i condemnat.
3- El sistema econòmic islàmic es basa en un principi jurídic de la *Shariâ* que diu: " En origen , totes les transaccions econòmiques són

permeses". Aquest principi va ser extret d'un altre més ampli que estableix: "La *Shariâ* busca facilitar els assumptes i eliminar qualsevol tipus de dificultat "; així que si no es troba un text que esmenti que alguna cosa està prohibida, aleshores és aplicable i legal . Diu Al·là *"I no us prescriuré res que no pugueu complir"*. [Alcorà 22:78]

4- Dins del sistema econòmic es permeten les transaccions per evitar algun dany o per establir algun benefici. Els bancs islàmics van ser creats per contribuir al desenvolupament econòmic de la societat , perquè no només faciliten el moviment de capital , sinó que ajuden a les persones a crear , fonamentar i solidificar el seu propi capital .

3. LES FINANCES ISLÀMIQUES I ELS SEUS PILARS

3.1 Què són les finances islàmiques

La crisi econòmica i financera actual ha avivat l' interès per conèixer altres formes de desenvolupar el sistema financer, altres models més segurs i ètics. L' expressió banca islàmica o finances islàmiques, fa referència a un sistema de banca o activitat bancària que ha de ser respectuosa amb els principis de la llei islàmica (*Shariâ*) i la seva aplicació pràctica mitjançant el desenvolupament El sistema financer de la majoria dels països àrabs i de tradició musulmana opera en el marc d' un sistema financer convencional excepte, al cas de Sudan, Pakistan, Aràbia Saudita i Iran, amb alguns matisos. Les institucions financeres islàmiques no financen ni operen amb empreses o institucions relacionades amb la indústria porcina, armament, joc, pornografia o begudes alcohòliques. També rebutgen operacions financeres de tipus especulatiu i prohibeixen l' intercanvi de productes financers de futurs com les apostes.

No es consideren legítimes ni justes les rendes monetàries que no derivin o estiguin relacionades amb el desenvolupament d' una activitat econòmica real, i els riscos, no especulatius, que aquesta comporta. Les finances islàmiques advoquen per la creació de riquesa mitjançant la intermediació financera en activitats totalment productives, incloent-hi el comerç. Els finançadors d' una activitat econòmica es converteixen directament en inversors i assumeixen part del risc inherent a l' activitat econòmica que financen.

La intermediació financera a través d' una institució financera islàmica consisteix en mobilitzar fons d' estalviadors i inversors cap a individus o empreses que necessiten capital per promoure les seves activitats econòmiques.

Els rendiments dels diferents productes que ofereix un banc o institució financera islàmica es calculen a partir dels resultats de les activitats realitzades amb ells o a partir de taxes per la realització de certs serveis. Per tant, les operacions es realitzen a través d' un conjunt de contractes, anomenats islàmics i derivats dels contractes mercantils desenvolupats per la

jurisprudència islàmica, que defineixen aquestes condicions en funció de cada tipus d' activitat.

Els instruments financers que millor representen aquesta nova relació capital-treball són els contractes islàmics de participació en pèrdues i guanys, encara que també es considerin legítims tots aquells relacionats amb la intermediació comercial. De fet, entre el 45 i el 67% de l' activitat dels bancs islàmics es concentra en operacions d' intermediació comercial, basades en la forma de contracte *murabaha*.

Impulsades per la liquidesa generada pels successius booms petrolífers dels anys 70, les finances islàmiques s' han anat desenvolupant; donant lloc a un conjunt d' institucions financeres islàmiques de diversa índole, així com a institucions de consultoria, formació i supervisió, que configuren avui en dia el complex entramat d' aquesta indústria. Les diferents formes de contractes han anat també adaptant-se i generant noves formes derivades per donar solucions a diferents necessitats de finançament, entre elles les hipoteques, bons i segurs islàmics. Un pas important en la creació de mercats secundaris de capitals, és una part del mercat financer de capitals dedicat a la compravenda de valors que ja han estat emesos en una primera oferta pública o privada, aspecte crucial per absorbir l' excés de liquidesa que sol caracteritzar aquest tipus de banca, ha estat l' emergència des de principis de segle dels productes de deute o bons islàmics (*sukuk*).

El sistema financer islàmic limita el deute a favor de la inversió i proposa una major implicació del capital en l'economia real

Els centres de finançament islàmic es poden dividir en tres regions : a l'Orient Mitjà competeixen Bahrain i els Emirats Àrabs ; a Europa el Regne Unit ; i al Sud-est d'Àsia , Malàisia és l'epicentre de les finances islàmiques .

3.2. Principis de les finances islàmiques

Els principis de les finances islàmiques són les normes de comportament derivades de l'Alcorà i de la Sunna:

1- L' impost Zakat (almoina)

2- Prohibició d'interès (Riba) de qualsevol mena

3- Prohibició de Gharar (engany)

4- Prohibició d' inversió de qualsevol cosa que perjudiqui al ser humà

5- La materialització de les transaccions

6- Compartir el risc entre les dues parts contractants.

1- La Zakat (impost)

És un de les 5 pilars de l' Islam. És una contribució econòmica obligatòria que tot musulmà ha d' aportar. L' Alcorà diu:

"*La Zakat és només pels necessitats, els pobres, els que treballen recaptant-la i repartint-la, pels que tenen els cors amansits (1), per rescatar esclaus, per als aclaparats pels deutes, per a la causa de Al·là en el camí d' Al·là i per al fill de camí".* (El viatger 9/60)

Pocs països han imposat la Zakat en el seu sistema econòmic. Actualment, Pakistan, Sudan y Malàisia apliquen la Zakat per llei com un impost obligatori. La resta de països només ho contemplen de forma voluntària.

La Zakat pot ser pagada de diferents formes: en or, plata, diners, matèria primera etc. . Es paga cada any i s'ha de entregar el 2,5% dels guanys anual.

Una condició per aplicar la *Zakat* (almoina) és que la persona arribi al Nisab (terme que es refereix a la quantitat de riquesa mínima de la que una persona ha de disposar per tenir la obligació de realitzar la *Zakat*).

El preu d' or és la base del càlcul de la Zakat. Quan el capital supera els 85 gr d' or a l' any s' aplica aquest impost.

Per exemple: si tenim 90gr d'or i cada gram val 10€, el Nisab de la Zakat és 10*90= 900€. La quantitat mínima de la qual es realitza la Zakat és de 990€.

Es distingeixen dos tipus de Zakat:

- "*Zakat Al-Fetr*" (festa religiosa que té lloc en finalitzar el mes de Ramadà). És pagada pel cap de la família en nom de tots els membres. No hi ha una quantitat mínima per realitzar la *Zakat* com la *Zakat Al-Mal* però es pagada per famílies que tenen la capacitat de fer-ho. La forma de pagament de Zakat Al-Fetr ha ser arròs o blat. És obligada tant per a pobres com per a rics.

- "*Zakat Al-Mal*" o dels béns. Té a veure amb els diners estalviats, és paga quan s' arriba a una quantitat mínima (*nisab*).

(1)Els que tenen els cors amansits vol dir que s' acaben de convertir-se a l' Islam.

2- Prohibició d'interès (Riba).

En el versicle 278-279 de Surah Al-Baqarah de l' Alcorà es dedica un comentari a l' interès (Riba).

"Vosaltres que creieu, temeu a Al·là i renuncieu a l' interès, si sou creients."

L' Islam considera que la riba és un acte d'injustícia i defensa un sistema econòmic que apunti a aconseguir la justícia socioeconòmica. La riba està prohibida tant en l' Alcorà com en la Sunna.

Els motius pel qual es prohibeix la usura (riba) són:

- No hi ha relació entre l' esforç exercit i els ingressos perquè el que presta els diners amb interessos no realitza cap esforç per guanyar aquells ingressos.

- La moral de la societat també es destrueix, això genera egoisme en lloc de sacrifici i fractura la societat.

- La societat queda dividida en classes socials (explotadors i explotats) i es crea una classe de pobres que serà explotada injustament.

- Els explotadors es donaran per satisfets amb descansar i no treballar esperant els guanys dels interessos dels deutors.

3/4 - Prohibició de *Gharar* (ambigüitat) i l' inversió de qualsevol cosa que perjudiqui al ser humà.

- El terme g*harar* es defineix com "incertesa" o incertesa enganyosa". Sota aquesta prohibició, tota transacció realitzada ha d' estar lliure d' incertesa, ambigüitat o especulació.

Per exemple: l' especulació en els fons d' interès variable que impliquen la incertesa de guanys o pèrdues.

També són gharar les apostes en jocs d'atzar (pel fet de la incertesa del resultat)

La *Shariâ* prohibeix invertir en negocis que són considerats *haram* (religiosament prohibits) com ara negocis relacionats amb l' alcohol, la carn de porc, l' armament o jocs d' atzar.

5/6- La materialització de les transaccions i compartir el risc entre les dues parts contractants

- La materialització de les transaccions ha de ser amb actius tangibles (tota aquells béns que es transfereixen i que tenen consistència física) que estiguin vinculats amb l' economia real.

- Compartir el risc amb les dues parts contractants vol dir quan es realitza una contracte amb el banc islàmic es tenen que compartir els riscos de guanys i pèrdues.

3.3. Contractes de les finances islàmiques

Els productes financers islàmics es divideixen entre productes bancaris i no bancaris. Els productes bancaris són els diferents contractes que efectua el banc amb els seus clients, n' hi ha aproximadament d' uns 44 tipus, i els més coneguts són els de finançament (*Ijarah*, *Murabaha*, *Istisna'a* i *Salam*). Els productes no bancaris són els bons islàmics (*Sukuk*), les assegurances islàmiques (*takaful*) i els préstecs sense interès (*Qard al-Hasan*)

Els diferents productes bancaris (contractes) són:

- ***La ijarah*** és un tipus de contracte que es sol utilitzar com a alternativa a una hipoteca o a qualsevol tipus de préstecs que es destinen a l'adquisició d'un actiu.

En aquest cas el banc no deixa els diners al client sinó que s' estableix un contracte pel qual el banc compra un bé i pacta amb el client uns terminis i uns pagaments periòdics equivalents al lloguer. En aquest contracte no es comparteixen els guanys i pèrdues.

És una forma de finançament, a curt o a llarg termini, d' actius fixos. En aquest contracte el banc finança uns actiu, en qualitat d' arrendador, per un període de temps i un preu concrets però sense la opció d' adquirir l'actiu (*iqtinae*). D'acord amb la *Shariâ*, l' amo dels actius, en aquest cas el banc, exerceix tots els seus drets, però també ha de complir amb les obligacions inherents a una propietat, com el manteniment o la reparació dels actius.

Tanmateix aquestes dues fórmules es poden combinar i donar a lloc a un arrendament amb opció de compra (*ijrah wa aliqtinae*). El banc compra l' actiu i l'arrenda al client, qui el paga a terminis durant un període de temps establert, al final del qual l' arrendatari es converteix en el propietari de l' actiu.

Exemple: en una hipoteca tradicional una persona compra una casa i demana un préstec amb la garantia per l' immoble cosa que la *Shariâ* no permet. A la *ijarah* el banc adquireix l' immoble a petició del client.

- ***Almurabaha*** és una operació comercial que realitza el banc, comprant un producte en base a la demanda d' un client, per revendre'l amb un marge de guanys, acordats en un contracte de compravenda. Fórmula semblant al crèdit, utilitzada per a transaccions d' importació-exportació de béns. És l' instrument més utilitzat.

La fórmula d' *almurabaha* pot ser empleada en moltes operacions com, importacions, arrendaments, pagaments ajornats, etc. No és un préstec amb interessos sinó un contracte de compravenda.

Les regles d' aquest contracte són:

1- El titular de la propietat ha de personar-se en el moment de la venda.

2- Ha de tenir el títol de la propietat

3- Ha d' estar en plenes facultats físiques i psíquiques a l' hora de firmar el contracte.

4- A l' a*lmurabaha*, la compra ha de ser efectiva per part del banc

Les condicions d' aquest contracte són:

1- El primer preu o cost de la mercaderia ha de ser conegut tant pel banc com pel client.

2- La quantitat que s' adjudicaria el banc ha de ser coneguda per les dues parts i fixada de mutu acord.
3- Ha d' observar els criteris de legitimitat a l' Islam
4- El contracte de l' *almurabaha* ha de complir tots els requisits d' un contracte de compravenda.

- ***Istisna'a:*** venda amb pagament diferit .Contracte pel qual s'encarrega la producció de matèries primeres o béns d'equip . El banc es converteix en el proveïdor dels béns o productes , a canvi d'una taxa per la intermediació o servei.

La condició principal d' aquest tipus de venda és que el preu de la mercaderia es manté estable una vegada formalitzat el contracte entre les dues parts. A més, s' han d' especificar les característiques de l' article a fabricar. Aquest contracte solament pot ser anul·lat, per qualsevol de les dues parts, si la producció de l' article encarregat encara no ha començat a dur-se a terme.

S'aplica en operacions específiques com el finançament d' una indústria, per exemple la compra d'una maquinària, o bé per finançar l' habitatge. El banc en aquest cas, paga la construcció en un terreny que posseeix el client, o pot finançar la compra del terreny i la construcció.

La diferència entre aquest tipus de finançament i el que proporcionen els bancs convencionals és que, el banc islàmic ha de comprar el terreny o l' habitatge

obeint a les condicions que imposa el client i desprès traspassar la seva propietat al client, que reemborsa el seu import a terminis, en aquest tipus de contracte de venta.

- ***Venda alsalam:*** venda amb pagament immediat però subministrament ajornat . El banc fa d'intermediari comprant el bé sol·licitat. Aquest tipus de contracte es concebut bàsicament per comerciar amb productes agrícoles.

El banc islàmic realitza aquest tipus de venda per finançar als agricultors i activitats comercials o industrials, sobre tot en fase de preelaboració, ja que el banc islàmic revèn la mercaderia amb un preu superior garantint-se el benefici.
Les condicions d'aquest contracte són:

1- El banc ha de pagar el preu complet del a mercaderia al venedor, i aquest entregar-la més endavant, en el termini establert en el contracte.
2- L' entrega de la mercaderia està condicionada per uns terminis. La venda *alsalam* no és aplicable a productes ja disponibles perquè no es pot garantir la seva qualitat, ni que pateixi algun perjudici.

- ***Musharakah:*** dues persones o més s' associen per crear un negoci o projecte aportant treball i capital, exceptuant els negocis prohibits per l' Islam com una indústria d' alcohol. Tots els socis es reparteixen el benefici segons una ràtio determinada pel seu capital i treball aportat, mentre que les pèrdues recauen en proporció a la injecció de capital de cadascun. Es correspon amb el concepte de *joint venture* en el món occidental.

En aquest contracte si no hi ha una clàusula sobre la distribució dels beneficis, el contracte és nul.

- ***Almudarabah.*** Associació limitada en què un soci posa capital mentre un altre l' inverteix. Els beneficis es reparteixen en funció d' unes proporcions però les pèrdues les assumeix el que aporta el capital. O bé el cient diposita diners al banc, el qual juga el paper d' inversor, o bé el banc ofereix una quantitat al client, que fa en aquest cas d' inversor.

Els socis tenen la llibertat de determinar la proporció de guany assignada a cadascun d'ells, però si un soci s' exclou expressament de la responsabilitat del negoci no pot reclamar res.

Hi ha dos tipus de contracte de *Mudarabah*:

- *Almudarabah* restringida: el capitalista posa condicions al deutor per exemple exigint-li que inverteix en un tipus específic de comerç o indústria.

- *Almudarabah* lliure: el capitalista no posa condicions al deutor, deixant-li la llibertat d' invertir en el que li sembli oportú.

Productes no bancaris són:

- **Els bons bancaris *(Sukuk).*** Són uns certificats islàmics financers similars a uns bons en les finances occidentals que compleixen amb la llei islàmica (*Shariâ*).

Els primers *sukuk* o bons de deute islàmics van ser emesos a Malàisia , a mitjans de la dècada dels noranta . Des de llavors s'han emès en tot món bons islàmics per valor de 125 000 milions de dòlars . Els *sukuk* funcionen a partir d'una combinació de contractes de compravenda i la seva rendibilitat ve determinada per la d'un bé real sobre el qual se sustenta el títol. El mercat internacional és comparativament jove , ja que el primer bo internacional d'aquest tipus es va emetre el 2001 amb fortes taxes de creixement. La majoria de les emissions han estat realitzades per corporacions dels països del Consell de Cooperació del Golf (CCG) , especialment Emirats Àrabs Units , per finançar els projectes de construcció i desenvolupament urbanístic.

- **Assegurances islàmiques *(takaful).*** És un concepte d'assegurança que es basa en la banca islàmica i l'observació de les regles i regulacions de la llei islàmica . És un sistema cooperatiu de reemborsament en cas de pèrdua, pagada a les persones i empreses interessades. Els diners surten d' un fons administrat per un operador *takaful*, al qual es comprometen a donar petites contribucions regulars.

- **Préstecs sense interès *(Qard Al-hasan):*** el banc concedeix al client aquest préstec per tal que pugui mantenir el seu nivell de vida o negoci. Alguns bancs poden cobrar per les tasques administratives.

4. LA CRISI I ELS BANCS ISLÀMICS

4.1. La crisi global

La crisi com a tal comença al 2010, quan els governs i dirigents de institucions econòmiques internacionals, i directors i gerents de grans corporacions arriben a la conclusió de que es impossible sortir de l'estat de postració en el qual es troba l' economia planetària a traves de més despesa pública, que es el remei que fins llavors s'havia estat aplicant. Però es pot situar el seu inici al setembre del 2007 quan es dona a conèixer el problema de la subprime. Aquest terme és associat als préstecs atorgats a prestataris amb un historial creditor que no es coneix i que pot ser que el seu *rating* sigui bo o no.

Aquesta crisi com d'altres que la van precedir (1929 Gran Depressió,1973-1979 crisi del petroli) és sistèmica, afecta a tot el sistema financer.

La Gran Depressió va ser la crisi realment internacional i va coincidir amb el fi de la guerra francoprusiana al 1871. Entre els seus motius es troben els moviments especulatius als Estats Units vinculats al ferrocarril que van saltar al Regne Unit. La crisi va posar de manifest la fi del model de la primera Revolució Industrial, i els seus efectes es van prolongar en alguns països fins al 1896.

Per tenir una perspectiva del tema, hem escollit els punts que ens han semblat més importants de la cronologia elaborada per Santigo Niño-Becerra i publicada al seu llibre *Más allá del Crash* (Editorial: Debolsillo, l' any 2012)

2007

- Al maig sorgeix el temor a una crisi hipotecària degut al fort increment de la morositat en les hipoteques de alt risc (suprime), que en l'any 2006 va augmentar un 35 %.

Al setembre els futurs sobre el blat arriben a una cotització record darrere l'anunci d'Austràlia de que la seva collita serà un 24% inferior al previst.

- 15 de setembre Fallida de Lehman Brothers un dels quatre grans bancs de inversió nord-americans.
- Irlanda entra en recessió tècnica, és la primera economia en la UEM en fer-ho. Dies desprès el primer ministre, Brian Cowen, ofereix una garantía global a tot el sector financer irlandès.

2008

- Al febrer a Alemanya, aprovació de una llei per la que l'estat podrà nacionalitzar bancs en compromís si fracassen les mesures previstes que hagin sigut preses a fi d'evitar una suspensió de pagaments que s'enfonsarien tot el sistema financer.
- 17 de juny, el president Obama presenta el projecte de la major reforma del sistema financer escomesa als Estats Units des de la Gran Depressió.
- Al juny Alemanya aprova la modificació de la seva Constitució a fi d'afegir en ella que el dèficit estructural de l'Estat no podrà superar el 0,35% del PIB a partir del 2016, per als Landers els comptes haurien de tancar-se en equilibri a partir del 2020. Es contemplen com excepcions: els desastres naturals i l'estímul a l'economia en casos de brusca desacceleració. Amb aquesta decisió Alemanya es converteix en el primer país que incorpora a la seva Constitució la limitació del dèficit.
- Octubre, el nou Govern grec (socialista) treu a l'ajut que el vertader dèficit públic del país s'eleva al -12,7 % del PIB i no al -3,7 % com fins aquell moment havia manifestat l'anterior Govern (conservador) i havia acceptat els inversors internacionals i Eurostat. Immediatament es produeix un enriquiment del deute grec. El banc Goldman Sachs havia estat assessorant al Govern grec en l'elaboració dels comptes nacionals.

El fet de que els bancs alemanys i francesos tinguin una elevada quantitat de deute grec afegeix inestabilitat a una situació ja inestable, a més d'establir paral·lelismes entre l'estat de l'economia de Grècia i les d'Espanya, Portugal, Irlanda i, de moment en menor mesura, Itàlia, el grup de països inclosos al acrònim PIIGS, es refereix a un grup de països que van patir una crisi augmentada comparada a la resta de Espanya.

2009

- (7 de maig) Consell extraordinari caps d'estat de la Unió Europea per evitar que la crisi de Grècia s' estengui a Portugal, Espanya i Itàlia. S'aprova un paquet d'ajuda de 110.000 milions d'euros per Grècia (80 aportats per a UE i 30 per el FMI).

- El president del govern espanyol anuncià que es tomarà una sèrie de mesures legislatives a fi de sanejar l'economia, mesures que posaran un gir radical en la política social desenvolupada fins al moment. El primer pas és la reducció del salari dels funcionaris en un 5 % i la congelació de les pensions.

2010

- La OCDE (Organització per la Cooperació i Desenvolupament Econòmics) no situa la recuperació en 2011, sinó que prevé que no es produirà fins 2015 o 2017, un futur mediocre de baix creixement, alt desocupament i alt dèficit.
- (24 de novembre) Irlanda sol·licita un rescat de 85.000 milions d'euros a fi de salvar el seu sistema financer, la problemàtica es veu incrementada pel fet de que l'estat irlandès va garantir el 100% dels fons dipositats en els seus bancs.

2011

- (6 d'abril) Portugal sol·licita una ajuda financera de 78.000 milions d'euros fins arribar els seus bons a cinc anys un preu del 10% i reconèixer que no pot pagar el seu deute. El govern s'havia negat fins ara a sol·licitar l'ajuda per les conseqüències en el preu de bo i la dependència que els rescats suposava, però la negativa del parlament a aprova un quart pla de retallades presentat per el govern va portar el primer ministre a presentar la seva dimissió el 23 de març.
- (16 de maig) El Consell de Ministres d'Economia i Finances de la Unió Europea **(**ECOFIN) aprova el rescat de Portugal. Aquest país ha d'elaborar un pla per la reducció del dèficit al 2013, a més haurà de reformar el mercat laboral. Es descarta que haurà una reestructuració del deute grec. En cap moment es va dir que Portugal no seria capaç de créixer el suficient per complir aquestes exigències

4.2. Presència dels bancs islàmics al món i estabilitat financera

- Bancs islàmics a Europa:

Anglaterra és el centre europeu per excel·lència de les finances islàmiques

L'Islamic Bank of Britain (IBB) és un banc islàmic establert l'agost de l'any 2004 respectant les lleis de la *Shariâ*. El banc té sucursals a Londres, Birmingham, Manchester i Leicester i agències en Dewsbury, Luton i Tooting. Tant els musulmans com no musulmans estan autoritzats a tenir comptes amb el banc. La fe és un factor important per al banc, i en conseqüència les sucursals tanquen el divendres a la tarda per permetre que el personal assisteixi a les oracions de Jummah (divendres). El banc també compta amb un departament de la *Shariâ* i un Comitè de supervisió de la *Shariâ* independent per assegurar que els seus productes són compatibles amb el ensenyaments islàmics.

Altres finances islàmiques en el Regne Unit:

Al 2003 *The Hong Kong and Shanghai Banking Corporation (HSBC) i Lloyds TSB* ofereixen dipòsits i hipoteques islàmiques

Al 2006 apareix l'*European Islamic Investment Bank (EIIB)*

Entre el 2006 i 20*08* es creen el *Bank of London and The Middle East (BLME),* i el *European Finance House i Gatehouse Bank.*

En aquest mateix període es crea l'Índex de bons Sukuk

A França l'any 2000 es crea la *Banque National de Paris (BNP)*, per la fusió *de Banque Nationale du Commerce et de l'Industrie (BNCI)* i el *Conservatoire Nationale d'Escompte de Paris (CNEP)*. Va començar a operar amb les finances islàmiques al 2003 a la seva oficina de Bahrain i ens els últims dos anys s' està tramitant la reforma legal per facilitar les finances islàmiques. D'altra banda, l'any 2009 es van posar en marxa plans d'estudi especialitzats a l'escola de Negocis de l' Universitat de Estrasburg i al desembre s'estableix l' Institut Francès de Finances Islàmiques.

A **Alemanya**, **Irlanda**, **Suïssa** i **Holanda** les finances islàmiques estan començant a desenvolupar-se . A Alemanya l'estat d'Alta-Saxònia es va convertir en 2004 en el primer emissor no musulmà de deute islàmica(sukuk). El *Deutsche Bank* un banc internacional d'inversió global que ofereix serveis

financers a tot el món, treballa amb *el Ithmaar Bank* de Bahrain i el *Abraaj Capital* de Dubai. També al 2006, la *Unió dels Bancs Suecs (UBS)* va integrar les finances islàmiques en el seu model de negoci. D'altra banda el banc holandes *ABM Amro* va començar al gener de 2007 a comercialitzar aquest productes. A Irlanda el govern va presentar al febrer de 2010 la *Finance Bill* , que inclou exempcions fiscals als productes financers islàmics per facilitar el seu desenvolupament

Al 15 de maig del 2013 es crea un Centre d'Estudis i Investigació en Economia i Finances Islàmiques (CEIEFI) per aconseguir el primer banc islàmic a Espanya.

Fins fa poc a Espanya encara no s'havia realitzat cap operació ni moviment d'aquest tipus, a pesar de algunes comunitats i bancs havien expressat el seu interès en la matèria.

Fins que a l'octubre del 2014 a **Catalunya** neix *Coophalal,* una cooperativa islàmica per oferir serveis financers sense especular. És tracta de la primera cooperativa de crèdit basada en els principis i ètica islàmics, la norma islàmic prohibeix l' interès i les operacions amb productes com l'alcohol, a l'economia islàmica deixa els diners i comparteix els riscos amb l'emprenedor. Najia Lotfi presidenta del CEIEFI definia així aquesta cooperativa: "es tractarà d'una plataforma que uneix a inversors i emprenedors que volen que la seva activitat econòmica segueixi els principis de la economia i finances islàmiques".

Aquesta nova cooperativa pot operar amb tercers no socis . Els socis poden ser de 3 tipus:

De servei , que poden aportar fons per invertir i també accedir a finançament , que tenen una quota de 500 euros per ingressar .

També hi ha socis col·laboradors , que aporten capital a la cooperativa per invertir en projectes *halal* , d'acord amb la norma islàmica . D'entrada han de pagar 300 euros i després poden fer les aportacions voluntàries que vulguin.

El tercer tipus de socis són els de treball , que fan l'aportació obligatòria de 500 euros i també treballen per a l'entitat i per tant , poden accedir als guanys a final de l'exercici .

El 80% del mercat de les finances islàmiques està concentrat en els països d'Orient Mitjà, seguits pels mercats d'Indonèsia i Malàisia. Al nord d'Àfrica, especialment al Magrib les finances islàmiques han tingut un desenvolupament

menor, autoritzant-se'n el seu ús a Marroc i Tunísia. Al Marroc on aquestes finances és denominen alternatives, el primer banc que va oferir aquest tipus d'instrument va ser el *Banc Popular*, en octubre de 2007.

D'altra banda, el primer banc islàmic tunisià , *Zitouna Bank* , va ser creat al maig de 2010. A Algèria , el fenomen de la banca islàmica va començar el 1991 amb l'entrada del *Banc Al - Baraka* , participat majoritàriament per capital saudita . Iran , amb uns actius de 293.000 milions de dòlars , lidera el mercat mundial de la banca islàmica , seguit per l'Aràbia Saudita , amb una capitalització de 128 000 milions de dòlars . Malàisia ocupa la tercera posició amb 87 000 milions de dòlars . La llista de les finances islàmiques es completa amb els Emirats Àrabs Units , Kuwait , Bahrain i Qatar .

4.2.1 Estabilitat financera

En estar restringida la seva participació en institucions financeres convencionals i activitats de tipus especulatiu , les finances islàmiques no van patir de forma immediata i directa l' impacte de la crisi financera internacional , però sí que s'han vist afectades d'una manera indirecta a través de la caiguda general de l'activitat econòmica mundial i , en particular , de la crisi en els mercats immobiliaris . El 2008 els mercats de bons *sukuk* van registrar un descens proper al 30%, a causa de la incertesa dels mercats internacionals , i el 2009 també es van veure afectats per la crisi immobiliària en alguns països del Golf , com Dubai .

Tot i això , la banca islàmica ha mostrat millors resultats que la convencional . Durant l'any 2008 , els fons d'inversió islàmics van caure en borsa un 36,8% , mentre que els fons convencionals es van desplomar fins a un 42,5% . Pel que fa a la capitalització dels bancs , en els deu principals bancs convencionals del món aquesta es va reduir un 42,8% entre desembre de 2006 i maig de 2009. No obstant això , els principals bancs islàmics van limitar aquesta contracció al 8,5% durant el mateix període.

Durant el període, el creixement del crèdit dels bancs islàmics va ser de mitjana el doble que els dels bancs convencionals en gairebé tots els països. Això diu que la quota del mercat dels bancs islàmics probablement seguirà creixent, però també al fet que aquests bancs van contribuir més a la estabilitat macroeconòmica i financera en haver ofert més crèdit. A escala mundial, en la

majoria dels bancs en el fort creixement del crèdit va estar seguit d'una desacceleració brusca, però no en els bancs islàmics.

Els actius dels bancs islàmics van créixer, en mitjana, més el doble que els dels bancs convencionals en 2007-09.

Segons Najia Lotfi (presidenta del CEIEFI), les raons de l'estabilitat de la banca islàmica són alhora les seves principals característiques de les quals hem posat al punt 3.2, és a dir, prohibició dels tipus d'interès, prohibició de l'especulació, prohibició de l'ambigüitat i per tant la no compra-venda de deute en els mercats financers.

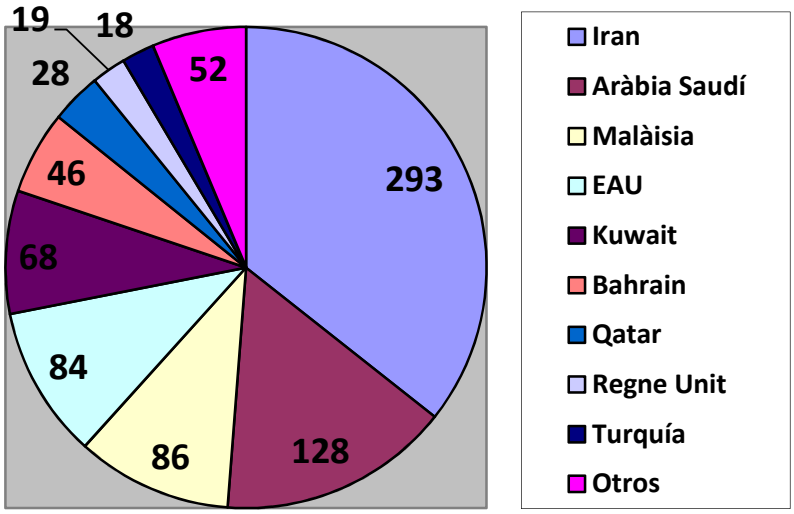

Fig. 1 Font: Islamic Finance 2010, IFSL (The Banker)

En la Fig. 1 podem observar la distribució geogràfica d'actius, segurs i fons d'inversió de bancs islàmics (milers de milions de dòlars).

5. CENTRE D' ESTUDIS I INVESTIGACIÓ EN ECONOMIA I FINANCES ISLÀMIQUES

Introducció:

És el centre d'estudis i Investigació en Economia i Finances Islàmiques. Està format per un grup de professionals multidisciplinaris, internacionals i interreligiosos que estan interessats per implantar un nou model de finances ètiques , justes , equitatives i socialment responsables com són les Finances Islàmiques. Els seus nivells de creixement , d'estabilitat i d'eficiència a nivell mundial han demostrat validesa i fermesa en un entorn de crisi i desestabilització.

5.1 Objectius del centre

El seu objectiu és ser una institució referent a Espanya i al món tant en la promoció de la reflexió , la informació , el pensament i les pràctiques , com en temes d'assessorament i supervisió relacionats amb l'economia i les finances islàmiques , en els circuits intel·lectuals , professionals , institucionals i empresarials i finalment aposten per la implantació d'un centre que estudiï i difongui aquestes finances a Espanya.

Objectius secundaris

- Promoure estudis i investigacions de l'enfocament islàmic de l'economia i les finances , a nivell teòric com pràctic .
- Fomentar trobades i espais de divulgació en àmbits acadèmics , professionals i dels emprenedors sobre temes relacionats amb l'economia i les finances islàmiques .
- Desenvolupar el coneixement dels principis i mètodes de l'economia i les finances islàmiques .
- Prestar serveis d'assessorament i supervisió a inversors , emprenedors i altres actors econòmics en el marc de l'economia i les finances islàmiques .
- Establir relacions i col·laboracions amb departaments universitaris , bancaris i d'altres institucions públiques i privades .

- Assessorar empreses i institucions en el coneixement de la realitat islàmica .

Activitats dins el CEIEFI:

Dins les activitats fan convenis, seminaris, conferències, tallers i participació en esdeveniments i es classifiquen d'aquesta forma:

- L'organització de congressos , seminaris , jornades , conferències, i tallers sobre l'economia i les finances islàmiques .
- La realització , direcció d'investigacions i estudis relacionats amb l'economia i les finances islàmiques .
- El desenvolupament de la cooperació científica , cultural i professional amb institucions i entitats públiques i privades interessades per l'economia i les finances islàmiques .
- La creació d'un centre de recursos i un banc bibliogràfic en economia i finances islàmiques .
- La publicació d'una revista periòdica especialitzada en economia i finances islàmiques .

Posem algunes fotos d' alguns seminaris que han fet durant aquest any i unes altres on Najia Lotfi explica les bases dels bancs islàmics.

Fig. 2 "La Economía y las Finanzas Islámicas un modelo para Cataluña"

Fig. 3 Najia Lotfi i al seu costat el vicepresident primer de l'àrea de desenvolupament econòmic Local de la Diputació de Barcelona

Fig. 4 Najia Lotfi amb Xavier Foz Giralt

Fig. 5 Najia Lotfi explicant en què consisteixen les finances islàmiques

La presidenta del centre és l'economista Najia Lotfi, a qui hem tingut ocasió d'entrevistar, i l' entrevista que hem inclòs al següent apartat.

5.2. Entrevista amb la Najia Lotfi

A continuació presentem l'entrevista que vam realitzar a Najia Lotfi, presidenta del CEIEFI, economista especialitzada en Economia i Finances Islàmiques, nascuda al Marroc on es va llicenciar, va acabar el DEA a la Universitat de Barcelona. Màster en Economia per la UB, Màster en Tècniques Financeres i Bancàries. Actualment està realitzant el seu doctorat en Economia Especialitzada i Finances islàmiques a la Universitat Rey Juan Carlos de Madrid.

- QUÈ ÉS “CEIEFI”? QUINS OBJECTIUS TÉ I ON TÉ LA SEVA SEU?

És un centre d’ Estudis i Investigació en Economia i Finances Islàmiques , el nostre objectiu primordial és la promoció de les finances islàmiques a tot Espanya . Això ho fem a través de conferències , xerrades , seminaris , tallers de treball , congressos i participacions amb altres entitats o institucions del món social , econòmic i financer , tant professional com acadèmic .

- COM ES VA CREAR I QUANT DE TEMPS FA D’AIXÒ?

És va crear el 15 de març del 2013, per iniciativa meva i amb el recolzament d'un grup de professionals i economistes musulmans i no musulmans, per promoure i difondre un model de finances basat en els principis islàmics, ètics i socialment responsables.

- COM ES FINANCIA EL CENTRE?

De moment és finança a traves dels seus socis, les formacions que impartí i amb subvencions de institucions públiques com la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona per realitzar projectes i activitats concrets.

- HI HA D’ ALTRES CENTRES COM AQUEST EN ALTRES PAÏSOS?

Sí hi ha molts centres que treballen en temes com aquest.

- QUANTA GENT EN FORMA PART?

Ara per ara som unes 30 persones entre el grup principal i les comissions annexes a aquest.

- QUINES SÓN LES NACIONAITATS I RELIGIONS DELS MEMBRES DE CEIEFI?

Hi ha de tot, és internacional, intercultural, interreligiós o inclòs els que no tenen religió o confessió són membres.

- CREUS QUE EL CEIEFI ACONSEGUIRÀ EL SEU OBJECTIU?

Sí, està aconseguint els seus objectius i molt més de pressa que el que hem previst al principi.

- CREUS QUE ELS BANCS ISLÀMICS HAN PATIT MENYS LA CRISI QUE ELS BANCS TRADICIONALS?

Sí, han estat els menys afectats per la crisis, perquè es basen en la vinculació de las finances a l’economia real, prohibeixen la usura (Riba) i es comparteixen

els riscs i els resultats en projectes tangibles emprant treball i capital necessàriament.

6. CONCLUSIÓ

Quan vam començar el nostre treball, vam tenir dificultat en trobar la informació necessària sobre els bancs islàmics ja que és un tema extens i molt ampli. Pel fet que conté principis de la religió musulmana, la majoria de les fonts estaven en llengua anglesa i l'escàs de gent que sap ben bé de que es tracta, van ser problemes que ens vam provocar retard en les entregues i en molts casos baix ànims.

Malgrat tot això, vam poder continuar amb el tema dels bancs islàmics per fer conèixer aquests tipus de bancs que existeixen, no només als països musulmans sinó també a molts països no musulmans com Anglaterra.

El nostre objectiu era comprovar que si els bancs islàmics gairebé no han patit la crisi. Es veu que la crisi global que han patit molts bancs convencionals ha afavorit el desenvolupament de les finances islàmiques per dues qüestions.

La primera, la desconfiança tant de particulars com d'inversors al sistema bancari tradicional que ha suposat la migració de molts estalvis cap a la banca islàmica, el que quadruplicat els dipòsits en alguns bancs islàmics, durant aquests anys de recessió.

La segona, l'auge de moviments que demanen i treballen per la moralització de l'economia com són la banca ètica, les inversions socialment responsables o l'economia social i solidària.

Durant aquest estudi s'ha vist també que només un 1% dels bancs islàmics han fet fallida, les raons d'això podrien ser la caiguda general de l'activitat econòmica mundial i , en particular, de la crisi dels mercats immobiliaris. Això ens ho ha confirmat la presidenta del Centre d'Estudis i Investigació Econòmica i Financera Islàmica.

Últimament el Banc Central Europeu va baixar el tipus d'interès fins a 0.15% que pot arribar fins a 0% d'interès, això portaria a un banc islàmic.

A Espanya fa pocs anys que no rodava el tema dels bancs islàmics fins al 2013, quan es va fundar el primer centre d'Estudis i Investigació en Economia i Finances Islàmiques. A partir des de llavors es van fer molts seminaris per

donar a conèixer les bases del bancs islàmics. I al 2014, a Catalunya es fundar la *Coophalal*, una cooperativa islàmica per oferir serveis financers sense especulació.

En general, hem aprés moltes coses que desconeixíem sobre els bancs islàmics. Ens vam adonar que és un tema molt ampli i extens que es va utilitzar en molts tesis doctorats.

7. BIBLIOGRAFIA

Referència de llibres i documents:

- LA BANCA ISLÀMICA SIN INTERESES: ELEMENTOS BÁSICOS. Alejandro V. Corróns
- Banca Finanzas Islamica Dosier Casa Arabe
- ECONOMIC THEORY OF IBN KHALDUN AND RISE AND FALL OF NATIONS by DR. SELIM CAFER KARATAS

http://www.uned.es/congreso-ibn-khaldun/pdf/11%20Selim%20Karatas.pdf

- IBRAHIM M. OWEISS, http://faculty.georgetown.edu/imo3/ibn.htm
- ¿Cómo es y cómo opera la banca islámica? http://bolsa.diariodeleon.es/finanzas-personales/noticias/Como-es-y-como-opera-la-banca-islamica--e105dbb5dbe0004d578dd32c7a2022a520131210.html
- Los bancos islámicos fueron más resistentes que los bancos convencionales durante la crisis financiera mundial: https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/spa/2010/12/pdf/Hasan.pdf
- Les finances islàmiques s'obren pas: http://monempresarial.com/2014/02/24/les-finances-islamiques-sobren-pas/
- Economía en el Islam: http://islamchile.com/biblioteca/Islam%20la%20Sociedad%20el%20Arte%20la%20Ciencia%20la%20Economia%20y%20la%20Politica/Economia%20en%20el%20Islam.pdf
- Nace Coophalal, una cooperativa islámica para ofrecer servicios financieros sin especular: http://www.eldiario.es/catalunya/Nace-Coophalal-cooperativa-servicios-financieros_0_317068666.html
- Najia Lotfi: el modelo de finanzas islámicas: http://www.cateconomica.com/Articulo/Najia-Lotfi-el-modelo-de-finanzas-islamicas
- http://centrodeartigo.com/articulos-para-saber-mas/article_52113.html
- Características principales del sistema económico islámico: http://islamweb.net/esp/?page=articles&id=156664
- Banca islàmica: una alternativa ètica,transparent i responsable: http://www.centredestudisafricans.org/cartografies/banca_islamica.htm

- El Banc Mundial com agent de globalització de l'educació : http://espaifabrica.cat/index.php/neoliberalisme-i-educacio/item/375-el-banc-mundial-com-agent-de-globalitzaci%C3%B3-de-l%E2%80%99educaci%C3%B3